

Gotika

Gotika =

- umělecký sloh plynule navazující na sloh románský
- Českých zemích končí gotika o něco později
- Německo a střední Evropa až do počátku 16. století
- To už v Itálii a Francii renesance
- Renesance se nevyvinula z gotiky → snažila se jí popřít, opírala se o antické dědictví
- Název „*gotika*“ zavedli italští humanisté, kteří ji mylně spojovali s Góty → umění bylo považováno za barbarské
- Všeobecně začala být gotika opět přijímána v 19. století, kdy také došlo k rekonstrukcím mnoha gotických staveb
- Většina umělců anonymních
- Druhá polovina 12. století až 15. století → ve vrcholném středověku

Vznik

- Gotický sloh vznikl postupným vývojem z románského slohu
- Počátky slohu ve Francii → spojeny s vybudováním opatství v Saint-Denis
- Oproti románskému slohu zesvětlení a odhmotnění
- Gotika spíše jen v centrální a západní části Evropy
- Území s vlivem pravoslavné církve nemá pro gotiku umělecké cítění
- Odlišný vývoj v různých evropských zemích

Hudba (12.-14.st)

- Vznikla na území Francie (Franská Říše)
 - Podnikání křížových bitev do Orientu
- nástroje hlavně arabského původu (loutna, různé typy fléten, bicích a strunných nástrojů)
- Dělíme do 3 období :
1. ars antique ("starý", do roku 1300)
 2. ars nova ("novější", od 1300 do 1430)
 3. ars subtilior ("zjemnělý", od 40. let 14. stol.)

Móda

- Muži :
 - trendem dlouhé špičky bot (délka podle postavení ve společnosti, nejdelší se musely zavazovat kolem kotníků)
 - dlouhé rukávy
 - Vyšší límec – symbol postavení vyšší třídy
- Ženy :
 - Šaty s rozstřiženými rukávy
 - Na hlavách vysoké čepice (připomínaly kužely) zdobené závojem nebo roušku uvázané různými způsoby kolem hlavy
 - Dlouhé a vysoké klobouky

Gotika ve Francii

Členění :

1. Raná – 12.století
2. Klasická a poklasická gotika – 13.-14. století
3. Pozdní gotika – 15.století

- jeho vznik souvisí bezprostředně s upevněním královské moci rodu Kapetovců a se snahou o centralizaci moci a vznik jednotného politického celku
- Sochaři a malíři mají stejné postavení jako řemeslníci → sdružují se do cechů

Gotika ve Španělsku

Členění :

1. Přechodné období
 - Cisterciácká
 2. Vrcholná gotika
 - Francouzský vliv (plaménková)
 3. Isabelské období
 - Pozdní „nová“
- Navazuje na francouzské vzory, vliv arabské architektury
- výrazná a originální dekorativnost

Gotika v Anglii

Členění :

1. Raná gotika (Early English)
2. Dekorativní (Decorated style)
3. Perpendikulární (Pravoúhlá, kolmá)

ARCHITEKTURA

- evropská architektura vrcholného a pozdního středověku v gotickém slohu
- Vertikalita (směřování k Bohu)
- **Odhmotnění – nahrazení zdi okny, ztenčení zdí**
- **Dynamismu - a** architektonické články v určitém napětí, tryskání
- **Sjednocení prostoru** - světlo, vznik jednolodních vysokých chrámů
- první gotické stavby - Saint Denis (1132-1144); Ile-de-France

Konstrukční prvky gotiky

- **Lomený oblouk**

- zmenšení tlaku a možnost volby výšky klenby
- typický motiv konstrukce a dekorace

- **Žebrová klenba křížová**

- svedení tlaku klenby do čtyř bodů => ztenčení zdi

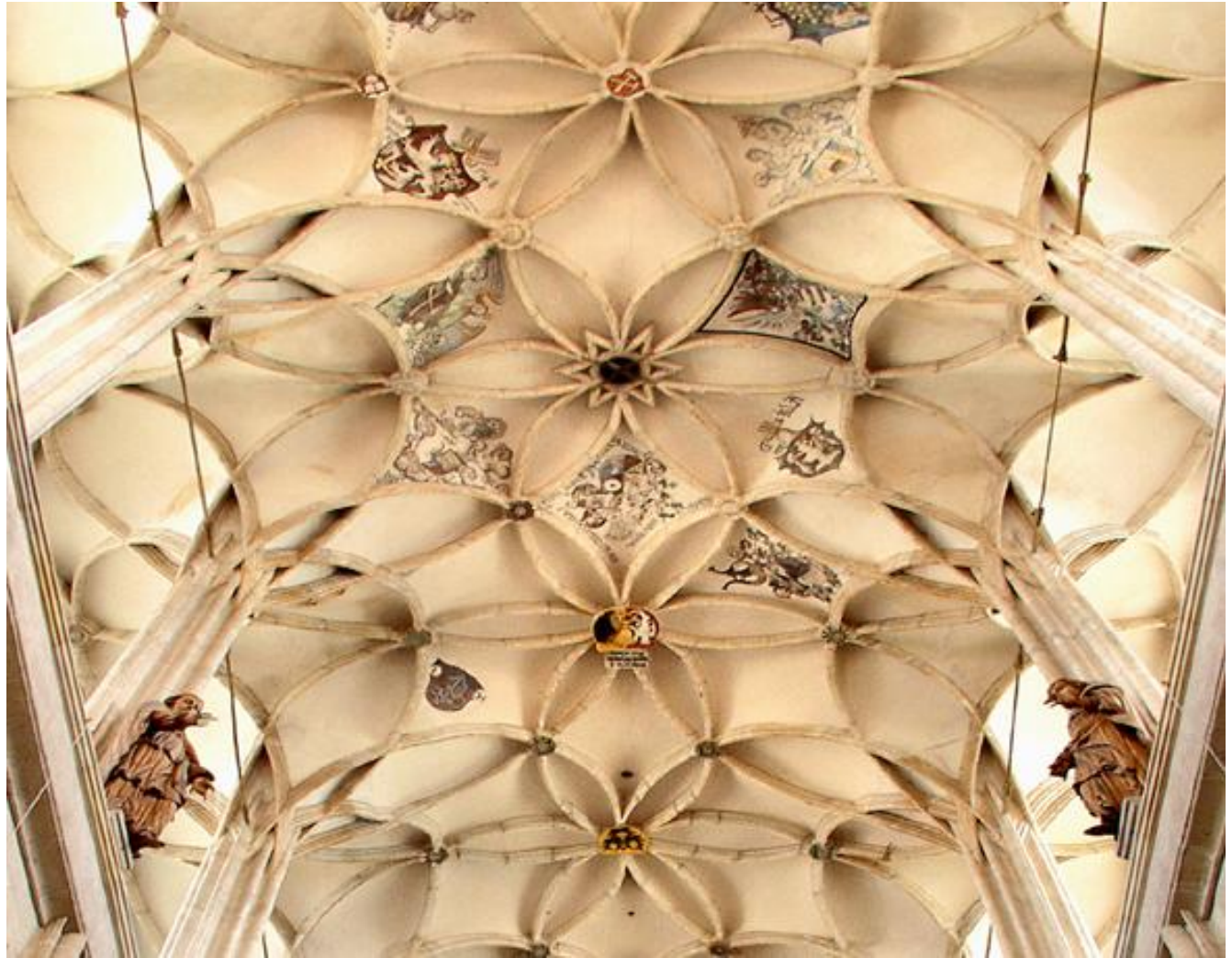
- **Vnější opěrný systém**

- opěrný parabolický oblouk; vnější opěrný pilíř; fiála s kraby a kytkou; vnitřní přípora

Křížová klenba

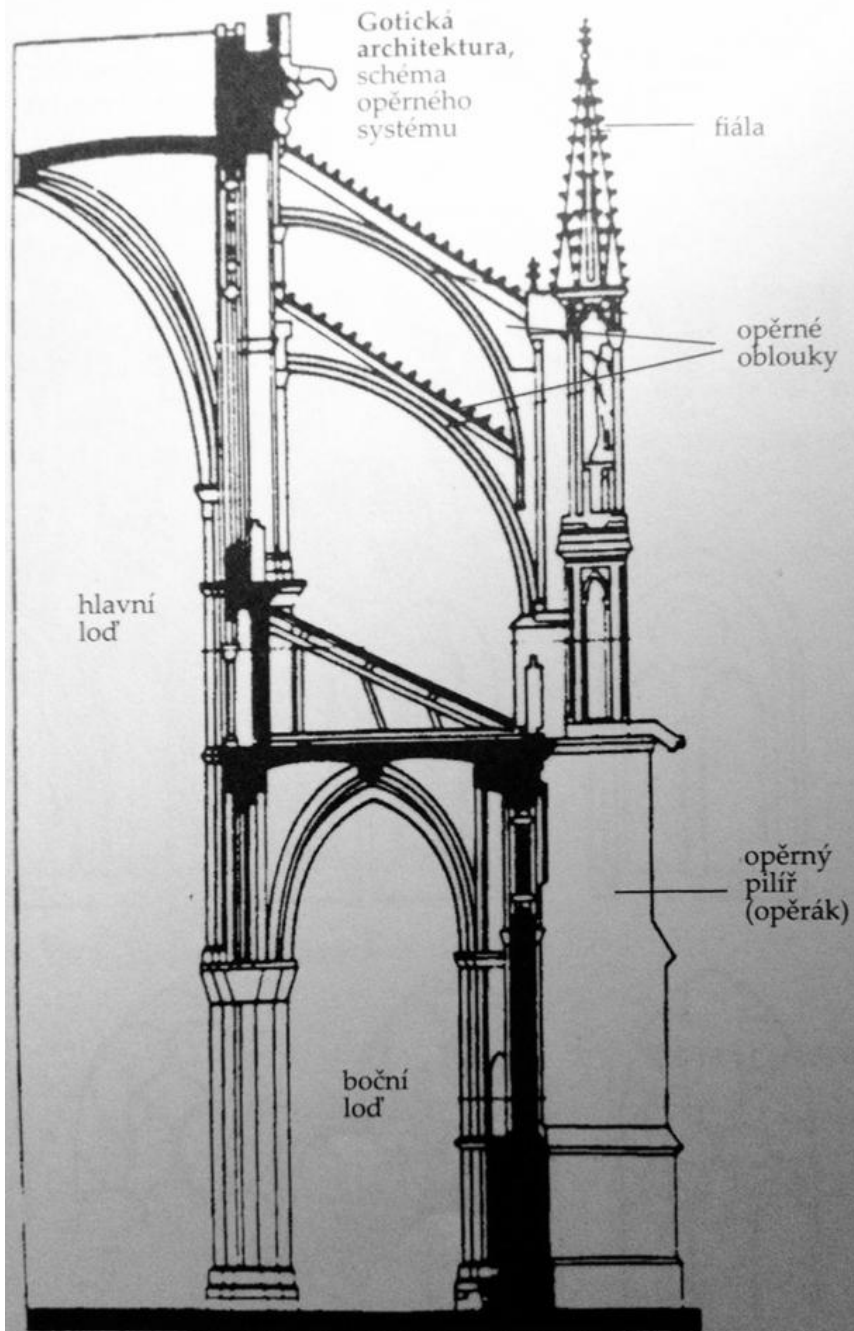

Hvězdicová klenba

Síťová klenba

Architektura ve Francii

Saint Denis

- první stavba s lomeným obloukem a opěrným systémem
- Zbytky z románského slohu
- Vysvěcení 11.6. 1144 za účasti Ludvíka VII., který pak tento nově použitý sloh dále propagoval

Laon

Notre-Dame Paříž

Chartres

- Představeň ke klasickým gotickým katedrálám

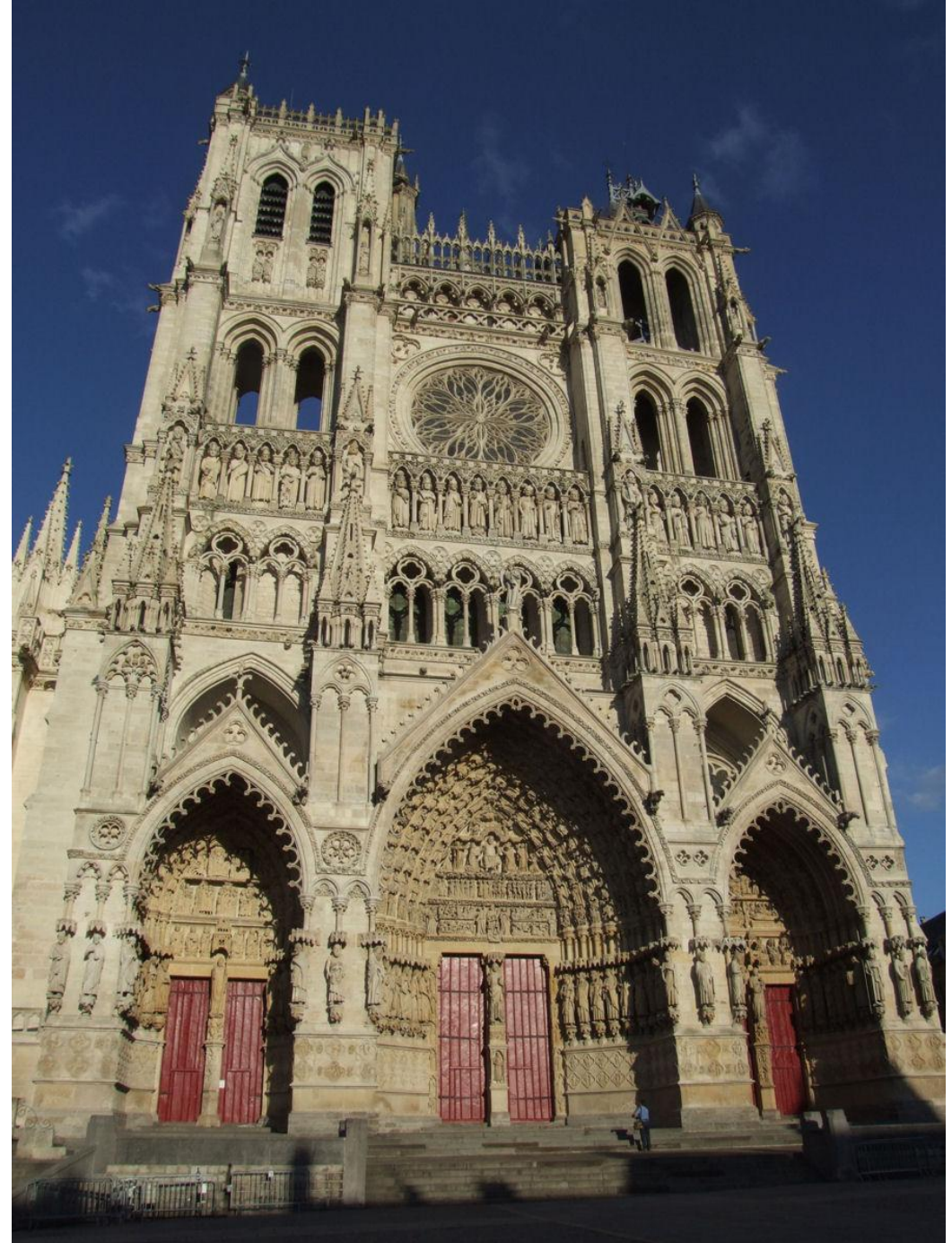
Remeš

- Korunovační chrám
- Plán katedrály-
Jean d'Orbais

Amiens

- Architekt Robert de Luzarches
- 145 m

Beauvais

- Klenba se zřítíla- byla nahrazena za nižší

Sainte-Chapelle

Normanská škola

• Rouen

Bayeux

Champagneská škola

- Troyes

Jihofrancouzská škola

- Albi
- Jednolodní katedrála

Světská architektura

- Potřeba reprezentace a pohodlného bydlení se zvýšeným nárokem na opevnění
- Donjon- masivní válcová stavba uprostřed (Château-Gaillard)
- Velice pevná opevnění (Carcassonne)
- Pevností se stával i klášter (Mont-Saint-Michel)
- Papežský palác (Avignon)

Château-Gaillard

- Donjon uprostřed

Carcassonne

Mont-Saint-Michel

Papežský palác- Avignon

Pozdní gotika

- Saint-riquier

Brou

Měšťanský palác Jacqua Coeura v Bourges

Architektura ve Španělsku

Architektura v Anglii

Canterbury

Exeter

Wells

St. George chapel Windsor

Henry VII. Chapel- Westminster abbey

